

มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันการทุจริตสวมตัวบัตรประจำตัวประชาชน¹

ว่าที่ร้อยโทณัฐพงษ์ อินทรนิโลดม²

จากการศึกษาเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการป้องกันการทุจริตสวมตัวบัตรประจำตัวประชาชน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงประวัติความเป็นมา แนวคิด ทฤษฎี หลักการเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน ซึ่งทำให้ผู้ศึกษาได้รับความรู้ความเข้าใจว่างานบัตรประจำตัวประชาชน เป็นงานการจัดทำเอกสารหรือหลักฐานซึ่งทางราชการออกให้เฉพาะบุคคลสัญชาติไทย ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการพิสูจน์ตัวบุคคลกับทางหน่วยงานราชการและภาคเอกชนในการประกอบธุรกรรมและการใช้สิทธิต่างๆ โดยมีรายการสำคัญเกี่ยวกับตัวบุคคลเจ้าของบัตรปรากฏอยู่ ได้แก่ชื่อตัว ชื่อสกุล วัน เดือน ปีเกิด และที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน รูปถ่ายและหมายเลขประจำตัวผู้ถือบัตร

การพัฒนาความก้าวหน้าและความทันสมัยของระบบงานบริการด้านทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนแล้วจะเห็นว่ามีเรื่องการทุจริตที่เกิดขึ้นเป็นแนวคู่ขนานกันด้วย ซึ่งมีข้อมูลหลายส่วนที่ชี้ให้เห็นว่าปัญหาการทุจริต กรณีการสวมตัวทำบัตรประจำตัวประชาชน ยังเป็นเรื่องที่มีการกระทำความผิดมากที่สุด ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะ “โอกาส” ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของพฤติกรรมกระทำความผิด หรือเป็นเรื่องการเอื้ออำนวยเนื่องจากการคมนาคมที่สะดวกและการเป็นชุมชนที่สำนักทะเบียนให้บริการแก่ประชาชนจำนวนมาก

นอกจากนี้ในเรื่องของประเภทข้าราชการ จะเห็นว่าข้อมูลน่าจะสอดคล้องกับการศึกษาที่มีมาในอดีต ในส่วนที่เกี่ยวกับตำแหน่งของบุคคลที่เอื้ออำนวยต่อการกระทำความผิดเนื่องจากข้อมูลที่ได้พบว่าเจ้าพนักงานปกครอง เป็นกลุ่มบุคลากรที่กระทำความผิดมากที่สุดทั้งนี้น่าจะเป็นเพราะตำแหน่งหน้าที่การงานที่เปิดโอกาสในการใช้ดุลพินิจตัดสินใจ มากกว่าตำแหน่งอื่น ๆ นั้นหมายถึงทำให้มีโอกาสใกล้ชิดกับสิ่งจูงใจในผลประโยชน์มากขึ้น

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการศึกษาอิสระ เรื่อง มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันการทุจริตสวมตัวบัตรประจำตัวประชาชน โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาคือ รองศาสตราจารย์เรืองยศ แสนภักดี และคณะกรรมการสอบคือ รองศาสตราจารย์สุเมธ จานประดับ และ รองศาสตราจารย์จุฑามาศ นิสารัตน์

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาเขตบางนา คณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง

สำหรับมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหามหาการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน ซึ่ง ผลการศึกษาได้สรุปสาระสำคัญของมาตรการเพื่อประโยชน์ในการบูรณาการป้องกันกันและปราบปรามการทุจริต หรือการกระทำความผิดเกี่ยวกับงานทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนต่อไป แต่อย่างไรก็ตาม ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการกระทำความผิดหรือการทุจริตงานทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน อาจมีบางเรื่องที่อยู่ นอกเหนือจากสิ่งที่กำหนดได้แก่ เรื่องของพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ที่มีเจตนา หรือจงใจที่จะกระทำทุจริต หรือการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน โดยการหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามระเบียบกฎหมาย หรือหนังสือสั่งการทั้งสิ้นทั้งปวง เพราะเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน หรือพวกพ้อง หรือประโยชน์จากอามิสสินจ้างอันเป็นการบ่งชี้ได้ว่าเป็นเจตนากระทำทุจริตอย่างเห็นได้ชัดเจนนั่น ดังนั้น นอกจากการวางมาตรการป้องกันปราบปรามและแก้ไขต่าง ๆ ที่มีอยู่จึงควรเน้นเรื่องการคัดเลือกและการฝึกอบรมด้านจิตสำนึกของ เจ้าหน้าที่ของรัฐและด้านคุณธรรม จริยธรรม หรือการมีจรรยาบรรณของข้าราชการด้วย

การทุจริตทางทะเบียนมักจะเชื่อมโยงกันระหว่างทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชน ทั้งนี้ เพราะเป็นงานที่มีความสัมพันธ์กัน การใช้หลักฐานทางทะเบียนในการติดต่อราชการหรือทำธุรกรรมต่าง ๆ ถูกกำหนดให้ใช้สำเนาทะเบียนบ้านและบัตรประจำตัวประชาชนควบคู่กันเสมอ ผู้กระทำทุจริตจึงต้อง พยายามหาช่องทางหรือวิธีการเพื่อให้ได้มาซึ่งเอกสารทางทะเบียนดังกล่าว โดยเฉพาะในปัจจุบันมีการขยาย ระบบการให้บริการประชาชนทางด้านการทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชนด้วยระบบ คอมพิวเตอร์ทุกสำนักงานทะเบียนทั่วประเทศการปฏิบัติงานของสำนักงานทะเบียนจึงต้องดำเนินการไปตาม กระบวนการปฏิบัติงานทั้งในด้านของระเบียบกฎหมาย และในด้านระบบคอมพิวเตอร์ควบคู่กันไป แต่ก็ ปรากฏว่ามีกรณีการกระทำทุจริตทางทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชนด้วยวิธีการต่าง ๆ

ปัจจุบันมีการขยายระบบการให้บริการประชาชนด้านการทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัว ประชาชนด้วยระบบคอมพิวเตอร์ทุกสำนักงานทะเบียนทั่วประเทศ การปฏิบัติงานของสำนักงานทะเบียน จึงต้อง ดำเนินการไปตามกระบวนการปฏิบัติงานทั้งในด้านของระเบียบกฎหมายและในด้านระบบคอมพิวเตอร์ ควบคู่กันไป แต่ปรากฏว่าได้มีการทำทุจริตทางทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชนเป็นจำนวนมาก ด้วยวิธีการต่าง ๆ โดยมีเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบให้ความร่วมมือช่วยเหลือสนับสนุนบุคคลหรือกลุ่มบุคคล กระทำทุจริต แม้ว่ากรมการปกครองกระทรวงมหาดไทยจะได้กำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามการ ทุจริตไว้อย่างรัดกุม มีการกำหนดแผนตรวจสอบสำนักงานทะเบียนที่หล่อแหลมต่อการทุจริตทางทะเบียน ราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชน การส่งหน่วยเคลื่อนที่เร็วลงไปตรวจสอบข้อเท็จจริงเมื่อมีกรณีทุจริต เกิดขึ้น และสั่งการให้จังหวัดที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ทั้งทางวินัยและทางอาญาแก่เจ้าหน้าที่ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยเฉียบขาดแล้วก็ตาม ยังคงปรากฏว่ามีบุคคลพยายามหลีกเลี่ยงระเบียบกฎหมาย ซึ่ง

ในบางพื้นที่มีการดำเนินการเป็นขบวนการ และมักตรวจพบการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน การทำบัตรประจำตัวประชาชนโดยมิชอบจำนวนมาก และมักจะเป็นสำนักทะเบียนที่มีความเสี่ยงสูงต่อการทุจริต

จากการศึกษาทำให้ทราบว่าปัญหาการทุจริตสวมตัวทำบัตรประจำตัวประชาชนยังไม่ครอบคลุมและมีปัญหาเกี่ยวกับบทลงโทษ ซึ่งสรุปได้ 4 ประเด็นปัญหา คือ

ประเด็นปัญหาแรก ปัญหาเกี่ยวกับสวมบัตรประจำตัวประชาชนคนตายที่ไม่ได้จำหน่ายตาย

ยังมีการตรวจพบการทุจริตทางทะเบียนบ้านและบัตรประจำตัวประชาชนรวมถึงบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยอยู่เป็นประจำ ซึ่งสาเหตุประการหนึ่งเกิดจากรายการบุคคลของคนเสียชีวิตหรือสาบสูญ แต่ไม่ได้แจ้งการตายหรือจำหน่ายรายการทะเบียน เมื่อไม่จำหน่ายทำให้เกิดการสวมสิทธิผู้ตายในการทำบัตรประจำตัวประชาชน ซึ่งผลการทุจริตดังกล่าวทำให้บุคคลที่เป็นเจ้าของรายการได้รับความเดือดร้อนความเสียหายอย่างมาก เพราะการแอบอ้างใช้รายการบุคคลอื่น การสวมชื่อสวมตัวบุคคลอื่น เป็นความผิดอาญาการสวมตัวคนตายที่ไม่ได้มีการแจ้งตาย หรือจำหน่ายตายในทะเบียนบ้านพบมากในต่างจังหวัดที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลเมื่อมีคนตายจะไม่มีการไปแจ้งตาย จึงทำให้รายการบุคคลปรากฏอยู่ในทะเบียนบ้าน ผู้กระทำทุจริตจะใช้วิธีการให้คำตอบแทนกับเจ้าบ้านหรือญาติผู้ตายในการสวมรายการบุคคลผู้ตาย แล้วแจ้งย้ายไปอยู่ที่อื่นเพื่อทำบัตรประจำตัวประชาชนหรือทำธุรกรรมต่าง ๆ ต่อไป การสวมตัวบุคคลอื่นขอมิบัตรประจำตัวประชาชนมักจะเกิดขึ้นกับการขอมิบัตรครั้งแรก ทำให้ในระบบฐานข้อมูลจะยังไม่มีภาพถ่ายใบหน้าและพิมพ์ลายนิ้วมือไว้ใช้เปรียบเทียบ รวมทั้งยากต่อการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ เพราะเป็นการทำบัตรนอกพื้นที่ที่กฎหมายให้สิทธิประชาชนไว้ ทำให้เมื่อมีการยื่นหลักฐานครบถ้วนและมีผู้รับรองครบถ้วนทุกอย่างจึงไม่สามารถปฏิเสธคำร้องได้ กรณีดังกล่าวจึงไม่สามารถปฏิเสธได้ว่าเจ้าหน้าที่ไม่มีความรู้เห็นเพราะเจ้าหน้าที่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำบัตรประจำตัวประชาชน จะให้การช่วยเหลือปลอมแปลงบัตรประจำตัวประชาชนสวมสิทธิคนตายยังคงเรียกรับผลประโยชน์ โดยเจ้าหน้าที่จะเริ่มจากหาข้อมูลบุคคลที่เสียชีวิตที่ไม่ได้แจ้งการตาย จากนั้นนายหน้าจะติดต่อหาผู้ต้องการสวมบัตรเสนอค่าดำเนินการ เมื่อจ่ายเงินให้แล้วก็จะย้ายบุคคลที่ต้องการเข้ามาอยู่ในทะเบียนบ้านที่ติดต่อไว้ พร้อมรับรองการเป็นเครือญาติภายในพื้นที่อำเภอ ส่วนใหญ่จะอยู่ในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดารตามแนวชายแดนที่การเดินทางเข้าถึงยากลำบาก ซึ่งคนดังกล่าวมีสติบัตรแจ้งเกิด แต่เสียชีวิตแล้ว โดยที่ไม่มีการแจ้งตาย และไม่ได้จำหน่ายชื่อออกจากทะเบียนบ้าน รวมทั้งยังไม่เคยทำบัตรประจำตัวประชาชนมาก่อน

ประเด็นปัญหาที่สอง ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดเลขประจำตัวประชาชนมีความผิดพลาดคลาดเคลื่อน

การกำหนดเลขประจำตัวประชาชนของบุคคลที่เกิดในปี พ.ศ.2527 มีความผิดพลาดในช่วงเปลี่ยนผ่านระบบในการบันทึกข้อมูลจากการเขียนด้วยมือมาสู่ระบบคอมพิวเตอร์ออนไลน์ โดยเจ้าหน้าที่ไม่ได้นำเลขประจำตัวประชาชนในสูติบัตรคัดลอกลงในทะเบียนบ้าน แต่ได้กำหนดเลขประจำตัวประชาชนในทะเบียนบ้านใหม่ จึงทำให้ประชาชนบางรายมีเลขประจำตัวประชาชน 2 หมายเลข จึงทำให้ผู้ทุจริตนำเลขประจำตัวประชาชนไปใช้ เวลาประชาชนมาทำบัตรประจำตัวประชาชนเจ้าหน้าที่จะตรวจสอบจากเลข

ประจำตัวประชาชน ปี พ.ศ. 2530 จึงไม่พบเลขประจำตัวประชาชน ปี พ.ศ. 2527 จึงทำให้ผู้ทุจริตนำเลขประจำตัวประชาชน พ.ศ. 2527 มาใช้ จึงเกิดการทุจริตแอบอ้างสวมตัวบัตรประจำตัวประชาชน

ประเด็นปัญหาที่สาม ปัญหาเกี่ยวกับการให้ทำบัตรประจำตัวประชาชนต่างท้องที่

ในกรณีที่ทำบัตรประจำตัวประชาชน กฎหมายห้ามเรียกเอกสารเพิ่มเติมทั้งที่ตามความเป็นจริงแล้วหากมีข้อสงสัยก็ควรอนุญาตให้เจ้าหน้าที่มีอำนาจเรียกได้เพื่อพิสูจน์ถึงความถูกต้องแท้จริง แต่กฎหมายไม่อนุญาตให้เรียกเอกสารเพิ่มเติมจึงเปิดทางให้ผู้ทุจริตแอบอ้างสวมตัวทำบัตรประจำตัวประชาชนได้ เว้นแต่เอกสารสำคัญที่จะต้องแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการหรือบันทึก ส่งอนุมัติ อนุญาต รับผิดชอบ รับจดทะเบียน รับจดทะเบียน หรือรับแจ้ง แล้วแต่กรณี เช่น การแจ้งเกิด หรือแจ้งตาย ซึ่งนายทะเบียนจะต้องเพิ่มชื่อหรือจำหน่ายรายการบุคคลในสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน กรณีเช่นนี้ผู้ขอรับบริการดังกล่าวจะต้องนำสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านมาขึ้นต่อนายทะเบียนด้วย การเรียกหลักฐานเอกสารเพื่อประกอบการพิจารณาของนายทะเบียนในการรับแจ้งจดทะเบียนหรือดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรไม่ว่าจะเป็นเอกสารที่เป็นต้นฉบับใบสำคัญ หรือสำเนาเอกสาร ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับคำร้อง หรือนายทะเบียนตรวจสอบเอกสารนั้นจากฐานข้อมูลทะเบียนกลาง ในระบบคอมพิวเตอร์ แทนการเรียกหลักฐานเอกสารจากผู้ยื่นคำร้อง การตรวจสอบเอกสารจากฐานข้อมูลทะเบียนกลาง ในระบบคอมพิวเตอร์ ถ้าเอกสารนั้นเป็นเอกสารเก่าหลายปี ก็จะไม่มีการจัดเก็บไว้ในฐานข้อมูลทะเบียนกลาง ในระบบคอมพิวเตอร์ ถ้าตรวจไม่พบข้อมูลหรือเอกสารหลักฐานนั้น จัดทำขึ้นโดยส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่ไม่ได้เชื่อมโยงฐานข้อมูลเอกสารกับฐานข้อมูลทะเบียนกลาง ซึ่งทางหน่วยงานจะต้องทำหนังสือสอบถามไปที่ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่ออกเอกสารนั้น เพื่อคัดข้อมูลหรือจัดทำสำเนาเอกสารส่งกลับมาให้นายทะเบียน โดยไม่ให้เป็นการแกะผู้ยื่นคำร้อง เว้นแต่ผู้ยื่นคำร้องได้แสดงความประสงค์ที่จะนำเอกสารหลักฐานที่เจ้าหน้าที่ผู้รับคำร้อง หรือนายทะเบียนขอตรวจ หรือคัดสำเนาจากส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐมามอบให้แทนการทำหนังสือแจ้งขอความร่วมมือไปยังส่วนราชการนั้น ๆ

ประเด็นปัญหาที่สี่ ปัญหาเกี่ยวกับการทุจริตของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่

ตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ.2526 ให้อำนาจคนๆ เดียวในการอนุญาต จึงก่อให้เกิดการทุจริตโดยง่ายในการใช้ดุลยพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้อนุญาตให้มีบัตรประจำตัวประชาชน หากพนักงานเจ้าหน้าที่ทุจริตจะกระทำได้ง่ายเพราะไม่มีการตรวจสอบและกลั่นกรองการอนุญาตทำบัตรประจำตัวประชาชนจากผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไป ความผิดส่วนใหญ่พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนรู้เห็นในการกระทำความผิด อาจเป็นผู้กระทำผิดเอง หรือเป็นผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนในการทุจริตสวมตัวทำ บัตรประจำตัวประชาชน เพราะพนักงานเจ้าหน้าที่ที่อนุญาตให้ทำบัตรประจำตัวประชาชนมีส่วนเกี่ยวข้องในการช่วยเหลือ ปลอมแปลงบัตรประจำตัวประชาชนมีการเรียกรับผลประโยชน์จากผู้ที่ต้องการสวมบัตรประจำตัวประชาชน ดังนั้นจึงควรกำหนดไว้ในกฎหมายว่าบุคคลที่จะมาทำหน้าที่เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่

จะต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะในเรื่องนั้น ด้านกฎหมายและควรกำหนดให้บุคคลนั้นเป็นผู้เจริญเติบโตในสายงานนั้น ๆ

จากการศึกษาปัญหาการทุจริตสวมตัวทำบัตรประจำตัวประชาชน ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับสวมบัตรประจำตัวประชาชน คนตายที่ไม่ได้จำหน่ายตาย ยังมีการตรวจพบการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน รวมถึงบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยอยู่เป็นประจำ ซึ่งสาเหตุประการหนึ่งเกิดจากรายการบุคคลของคนที่เสียชีวิตหรือสาบสูญ แต่ไม่ได้แจ้งการตายหรือจำหน่ายรายการทะเบียนซึ่งผลการทุจริตดังกล่าว เมื่อไม่จำหน่ายทำให้เกิดการสวมสิทธิผู้ตายในการทำบัตรประจำตัวประชาชน ทำให้บุคคลที่เป็นเจ้าของรายการได้รับความเดือดร้อน ประชาชนทั่วไปและราชการ ได้รับความเสียหายอย่างมาก การตรวจสอบและปรับปรุงรายการทะเบียนราษฎร กรณีที่ไม่มีการเคลื่อนไหวทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน และคนที่เสียชีวิตหรือสาบสูญ แต่ไม่ได้แจ้งการตายหรือจำหน่ายรายการ จะทำให้ข้อมูลทะเบียนราษฎร ไม่ถูกต้องและเป็นปัจจุบันทำบุคคลอื่นแอบอ้างนำรายการบุคคลดังกล่าวไปใช้แสวงหาประโยชน์ โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ศึกษาเห็นว่าควรไปแก้ไขพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534 มาตรา 21 มาตรา 47 และกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมการแจ้ง หรือขอเมื่อพ้นกำหนดเวลา พ.ศ.2562 ข้อ 1 (1) (2) (3) เพื่อเพิ่มโทษให้หนักขึ้นกับคนที่ไม่มาแจ้งตาย

2. ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดเลขประจำตัวประชาชน มีความผิดพลาดคลาดเคลื่อน การกำหนดเลขประจำตัวประชาชนของบุคคลที่เกิดในปี พ.ศ. 2527 มีความผิดพลาดในช่วงเปลี่ยนผ่านระบบในการบันทึกข้อมูลจากการเขียนด้วยมือ มาสู่ระบบคอมพิวเตอร์ออนไลน์ โดยเจ้าหน้าที่ไม่ได้นำเลขประจำตัวประชาชนในสูติบัตรคัดลอกลงในทะเบียนบ้าน แต่ได้กำหนดเลขประจำตัวประชาชนในทะเบียนบ้านใหม่ จึงทำให้ประชาชนพบบางรายมีเลขประจำตัวประชาชน 2 หมายเลข จึงทำให้ผู้ทุจริตนำเลขประจำตัวประชาชนไปใช้ ซึ่งจากการตรวจสอบในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร พบว่า ผู้เกิดหลังปี พ.ศ. 2527 สูติบัตรมีเลขประจำตัวประชาชนขึ้นต้นด้วยเลข 1 และมีเลขประจำตัวประชาชนขึ้นต้นด้วยเลข 3 ในทะเบียนบ้าน ซึ่งจากเหตุการณ์ดังกล่าวเมื่อประชาชนได้รับแจ้งจากสำนักทะเบียน จะต้องไปดำเนินการแก้ไขรายการ ที่ภูมิลำเนาที่ตนเองมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเมื่อแก้ไขรายการแล้วอาจส่งผลกระทบต่อการทำธุรกรรมหรือนิติกรรมต่างๆ จึงต้องแก้ไขรายการอื่นๆ ให้ถูกต้องตรงกับเลขประจำตัวประชาชนที่ได้รับใหม่ ผู้ศึกษาเห็นว่ามีปัญหาสมควรแก้พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534 มาตรา 10 มาตรา 47 เมื่อนายทะเบียนมีอำนาจเรียกให้เจ้าบ้านหรือบุคคลใด ๆ มาชี้แจงข้อเท็จจริง หรือให้แสดงหลักฐานต่าง ๆ เมื่อไม่มาจำหน่ายรายการทะเบียน จะต้องเพิ่มโทษให้หนักขึ้นกับคนที่ไม่มาจำหน่ายรายการทะเบียน เมื่อแก้ไขแล้วให้ยึดข้อมูลนี้ในระบบข้อมูลเดิมเป็นอันใช้ไม่ได้ เพื่อให้ฐานข้อมูลทางทะเบียนในระบบถูกต้องเป็นปัจจุบัน

3. ปัญหาเกี่ยวกับการให้ทำบัตรประจำตัวประชาชนต่างท้องที่เป็นการอำนวยความสะดวกในการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน กรณีต่างท้องที่ การขอรับบริการของประชาชน ห้ามมิให้เรียกสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน และสำเนาเอกสารราชการอื่น ตามมาตรการอำนวยความสะดวกและลดภาระของประชาชน (การไม่เรียกสำเนาเอกสารที่ทางราชการออกให้จากประชาชน) ตามที่สำนักงาน ก.พ.ร. เสนอนั้น เพื่อให้การปฏิบัติราชการตามกฎหมายที่อยู่ในอำนาจของกรมการปกครองเป็นไปตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติและมาตรการดังกล่าวอันเป็นการอำนวยความสะดวก ให้แก่ประชาชน และลดภาระของประชาชน อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม อธิบดีกรมการปกครอง ออกประกาศไว้ คือ ข้อ 1 ให้ยกเลิกการเรียกสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน จากผู้ยื่นคำขอ อนุมัติ อนุญาต จดทะเบียน จดแจ้ง แจ้ง หรือการดำเนินการใดๆ ตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับ หรือประกาศ ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของกรมการปกครอง ข้อ 2 กรณีจำเป็นและต้องการใช้สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน หรือสำเนาทะเบียนบ้าน เพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการ ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับคำขอเป็นผู้จัดทำสำเนาเอกสารดังกล่าวขึ้นเอง โดยห้ามมิให้เรียกเก็บค่าใช้จ่ายจากการจัดทำสำเนาเอกสารดังกล่าว ข้อ 3 กรณีมอบอำนาจให้บุคคลอื่นดำเนินการแทน ให้ผู้รับมอบอำนาจยื่นสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้มอบอำนาจที่ผู้มอบอำนาจลงนามรับรองสำเนาถูกต้อง ผู้ศึกษาเห็นว่าควรแก้ไขประกาศกรมการปกครอง เรื่อง ยกเลิกการเรียกสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้าน และระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร (รวมแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 7 พ.ศ.2562) พ.ศ.2535 ข้อ 4/1 ออกโดยพระราชบัญญัติทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534 ให้สามารถเรียกเอกสารเพื่อไม่ให้เกิดการทุจริตสวมตัวบัตรประจำตัวประชาชน

4. ปัญหาเกี่ยวกับการทุจริตของเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. 2526 ให้อำนาจคนเดียว จึงก่อให้เกิดการทุจริตโดยง่าย ในการใช้ดุลยพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้อนุญาตให้มีบัตรประจำตัวประชาชน หากพนักงานเจ้าหน้าที่ทุจริตจะกระทำได้โดยง่าย เพราะไม่มีการตรวจสอบและกลั่นกรองการอนุมัติทำบัตรประจำตัวประชาชน จากผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไป ความผิดส่วนใหญ่พนักงานเจ้าหน้าที่มีส่วนรู้เห็นในการกระทำความผิด อาจเป็นผู้กระทำความผิดเองหรือเป็นผู้ใช้หรือผู้สนับสนุนในการทุจริต สวมตัวทำบัตรประจำตัวประชาชน เพราะการทุจริตสวมตัวทำบัตรประจำตัวประชาชน มีการกระทำในลักษณะเป็นขบวนการ มีนายหน้า เจ้าหน้าที่ของรัฐร่วมกระทำความผิดทุกครั้ง หากมีผู้อนุมัติเพิ่มอีกคน ความผิดอาจจะไม่เกิดขึ้น และบุคคลที่จะต้องมาทำงานเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถเฉพาะในเรื่องนั้นๆ มีความรู้ในด้านกฎหมายนั้นที่เกี่ยวข้องกับงานที่จะต้องปฏิบัติ ผู้ศึกษาเห็นว่ากรณีผู้ขอทำบัตรประจำตัวประชาชนครั้งแรกหรือบัตรสูญหาย ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. 2526 มาตรา 6, มาตรา 6 ตรี, มาตรา 6

จัตวา, มาตรา 8, มาตรา 9, มาตรา 10 และมาตรา 14 เสนอความเห็นต่อผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปเพื่อ
พิจารณาอนุมัติ ควรเพิ่มความเป็นมาตรา 14/1

เอกสารอ้างอิง

กมล เกฬพิจิตร. การทุจริต, 2534, หน้า419.

เกียรติศักดิ์ จีระเชียรนาถ . การทุจริต, 2539, หน้า3.

บวรศักดิ์ อุวรรณโนและคณะ. หลักธรรมาภิบาล, 2554, หน้า4-6.

ประทีป หับอัลดานนท์. ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่
ของรัฐและผู้ที่เกี่ยวข้อง. พิมพ์ครั้งที่1. กรุงเทพมหานคร : ร้านหนังสือกฎหมายปณัธร์, 2560.

สุพิศ ประณีตพลกรัง. กฎหมายวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ. กรุงเทพมหานคร : นิติธรรม, 2560.
128หน้า

สุพิศ ประณีตพลกรัง. คดีทุจริตต่อหน้าที่. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : นิติธรรม, 2565. 392หน้า

สมานรังสิโยกฤษฎ์. คุณลักษณะของการบริการที่ดีหรือธรรมาภิบาล, 2546, หน้า 12-13.